

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ : [לחץ כאן](#)

תוכנית : לונדון את קירשנבאום
תאריך : 18/01/2016
שעה : 18: 53: 57
רשת : ערוץ 10

כותרת : **פרופ' דורון בר, נשיא מכון שכטר למדעי היהדות, מחבר הספר אידיאולוגיה ונוף**

ירון לונדון : פרופ' דורון בר הוא נשיא מכון שכטר למדעי היהדות. הוא פרסם את הספר... תודה רבה, צורף, אמרתי לך? הספר הזה "אידיאולוגיה ונוף סמלי, קבורתם בשנית של אנשי שם יהודיים באדמת ארץ ישראל". זה ספר, רק מי שמתעניין בעניינים של היסטוריה או חקר תרבות יגיע לספר הזה, אז אנחנו... פרופ' דורון בר : גיאוגרפיה היסטורית. ירון לונדון : אנחנו מציעים לכם לעלעל בו כי הוא מרתק ממש. במה מדובר? בגדולי היהדות, גדולי הציונות בדרך כלל, שנפטרו בגולה והועברו לארץ ביוזמתם של אירגונים ציוניים, ביוזמתה של המלאכה. ונזכרים פה עשרות שמות כאלה. פרופ' דורון בר : כמעט מאה שמות. ירון לונדון : כן. פרופ' דורון בר : כמעט מאה שמות.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

ירון לונדון : עכשיו, הרעיון מבחינה יהודית הוא בסדר. יעקב ויוסף, יעקב אבינו ויוסף בנו נלקחו ממצרים ונקברו בארץ ישראל, ואכן יש לנו צרות אם כן בקבר יוסף עד עצם היום הזה. אז... אבל מה הציונות עשתה עם זה? היא לקחה את הרעיון? פרופ' דורון בר : כן.

ירון לונדון : היוספי והיעקבי? פרופ' דורון בר : כן. היא לקחה את הרעיון והעצימה אותו בצורה מאוד מאוד משמעותית. כשאני נכנסתי למחקר אז באמת חשבתי שמדובר בתופעה עתיקת יומין ופרקטיקה יהודית שנהגה במשך דורות. אבל שבודקים קצת יותר לעומק את הדברים, רואים שהיו מעטים יחסית בעת העתיקה, בימי הביניים שעצמותיהם הועלו לקבורה בארץ, והיא תופעה באופן מובהק תופעה ציונית. וזה בעצם חלק מרצון רחב יותר של אבות הציונות ליצור סמלים בנוף. בנוף המתחדש של ארץ ישראל.

ירון לונדון : ה... של הנוצרים, כנסיות שעולים אליהם לרגל. פרופ' דורון בר : נכון. או כמו תל חי, מצדה.

ירון לונדון : כמו תל חי, כן. מצדה. מצדה זה רעיון שנולד רק בשנות השלושים אני חושב. פרופ' דורון בר : נכון.

ירון לונדון : על ידי יצחק למדן, הפואמה המפורסמת שלו, ששם זה כל הסיפור התחיל.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' דורון בר : נכון מאוד.

ירון לונדון : לא היה קיים. זה גם כן פרויקט של הציונות כל העניין. אז בוא ניקח את הראשון שאני זוכר, הייתי ילד בן תשע או עשר, שהעלו ארצה את עצמות הרצל.

פרופ' דורון בר : כן.

ירון לונדון : וזה היה אירוע כביר.

פרופ' דורון בר : מגה איוונט.

ירון לונדון : נכון.

פרופ' דורון בר : ממש כך.

ירון לונדון : מה קרה? מתי זה הוחלט? מי החליט? איפה החליטו לקבור אותו? למה החליטו לקבור אותו?

פרופ' דורון בר : זה תהליך מרתק וארוך. כשהרצל נפטר בשנת 1904 הוא השאיר בצוואתו בקשה, הוראה מפורשת שכשיגיע היום אנא קיברו אותי מחדש בארץ ישראל. ובאמת מייד עם כניסתם של הבריטים לארץ ישראל התחילו דיונים בקונגרסים הציוניים לגבי המילוי של הצוואה. ומסתבר שהמועמדת הכמעט ודאית לזכות בכבוד הזה של לקבור את הרצל בשטחה היתה דווקא חיפה.

ירון לונדון : ברור.

פרופ' דורון בר : כן, עיר יפה, מקסימה.

ירון לונדון : היא הגיבורה של ספרו.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' דורון בר : יפה. של אלט נויילנד. והיה שם רמז. הרצל השאיר שם לכאורה רמז. הוא אומר, הוא שם בפי הגיבור שכשאני אמות אנא תקברו אותי במעלה הכרמל. והועד החיפאי שהוקם בדיוק למטרה הזאת עשה נפשות למען קבורתו של הרצל במקום הזה. גם תל אביב דרך אגב היתה מועמדת נהדרת, ואם היא היתה זוכה הקבר של הרצל היה ממוקם היום בגן העצמאות, מעל נמל תל אביב. הרעיון היה שכמו פסל החירות, העולים החדשים שיגיעו, כן, יראו...

ירון לונדון : אבוקה?

פרופ' דורון בר : לא אבוקה, אבל פסל של הרצל שיעמוד במקום.

ירון לונדון : ענקי אבל.

פרופ' דורון בר : ממש. ירושלים היתה מועמדת מאוד חלשה בתקופה הזאת של לפני קום המדינה. אבל כמובן מה שקרה זה שעם קום המדינה ועם הפיכתה של ירושלים לבירת המדינה, בעצם לכולם היה ברור שצריכים את העצמות של הרצל שם. ירון לונדון : טוב, בוא נדלג אל עוד סיפורים מהסוג הזה, שהם נפלאים אגב.

פרופ' דורון בר : כן.

ירון לונדון : גם הנאומים וגם ההנמקות. נדבר על מותה של העלייה לרגל לקברותיהם של הקדושים הציוניים, ועלייתם של הקדושים העתיקים, הצדיקים. בעיקר הצדיקים הצפון אפריקאיים.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' דורון בר : נכון.

ירון לונדון : עכשיו, אפילו טרומפלדור, שהוא האנדרטה
האולטימטיבית, אם אתה לא מארגן את תנועות הנוער לשם,
מעטים באים.

פרופ' דורון בר : נכון.

ירון לונדון : אבל לקבר של הבאבא סאלי באים עשרות אלפים.
מה קרה פה לפי דעתך?

פרופ' דורון בר : אז תראה, אז באמת זה נראה לכאורה מוזר
להצמיד את שתי התופעות האלה ביחד, אבל אני חושב כמוך
שמדובר בתופעות אחיות. והדבר הבאמת מעניין זה שבשנות
הארבעים, חמישים, שישים נגיד אולי, הפולחן היה של הצדיקים
הציוניים האלה. זאת אומרת התופעה הזאת של לעלות לרגל להר
הרצל, לדרוך על אדמת הקודש. וממש העיתונים מדברים על
אדמת קודש. זו היתה תופעה מאוד מאוד נורמטיבית. ולעומת זאת
הפולחן, העלייה לרגל לקברי צדיקים עממיים היתה כמעט כמעט
לא קיימת או מדולדלת יחסית. ובשנות השישים, שבעים, שמונים
אפשר להרגיש כבר את השינוי. אני רואה בזה דווקא אולי משהו
חיובי בכך שאנחנו כבר היום אולי לא צריכים את הפולחן המאחד
סביב האב המייסד, סביב הרצל, סביב דמויות אחרות, ואנחנו
יכולים אולי לחזור לשורשים, גם אם זה שורשים של... שורשים
צפון אפריקאיים או שורשים באומן או במקומות אחרים, ורבים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מאיתנו, רבים מהישראלים מעדיפים להשתטח על קברים של
צדיקים אמיתיים ולא על הקבר של חנה סנש או צדיקים אחרים.
ירון לונדון : גישה מעניינת.
פרופ' דורון בר : כן.
ירון לונדון : תודה רבה.